

LLETRA APASSIONADA PER A MARIA DEL MAR BONET

Coral, sàvia, tendra dama i com a íntima, abans de res i amb la lleugeresa del funàmbul si cau no cau damunt l'abisme, voldria resumir-te les meves intencions: fer en aquests quartons de paper un enfilall de retxes, solcs de tinta llaurats i llavorats amb cura d'afectes, on pugui semblar escollides paraules d'or, esculpides a mà i a consciència, que et diguin amb epifanies d'ulls (borrons, els anomenen els botànics) algunes de les joies secretes i fondes que la música de les teves lletres m'ha fet sentir. I per afegitó celebraré aquesta ofrena que ens fas als teus *groupies* –perquè, que quedi clar que el que escriu això és un fan des dels vells temps–, la teva plagueta de mirades: les teves pintures on, per la finestra del quadre, entram, també i tan bé, en els jardins visuals de la teva vida.

Aimada Mimar, la teva lletra és com la teva veu, de *blue velvet*, de blues i de la blavor, dolça i salada, dels blaus del mar i dels blaus del cor. La teva lletra és lletrada de llevadures i llevats que fan tovar els sentiments i els sofriments, les sensacions i les pors, els mals i els plers d'amor i els humanitzen per fer-los més bons de dur, per alleugerir-los, per donar-los marxa: una singular i benigna saba genètica, cultural, d'aquest nostre terror marí; una saba que tant pot servir d'excitant com de remei, d'esquer o de camí d'una sempre fràgil identitat.

A dos mallorquins –tu i jo– paradoxalment Barcelona ens presentà. Recordes, Mimar, aquell recital en un vell i encantador teatre d'Inca amb el teu germà i en Manel Serrat que érem tan joves que no teníem ni vint anys? He recordat això perquè crec que aquest cançoner que ara dónes recull una part significativa del nostre viure quotidià d'aquests darrers trenta anys: els teus poemes i cançons foren vou-veri-vous per a un poble colonitzat al qual havien robat tres accions essencials: parlar (o cantar), llegir i escriure: foren fustes salvadores en el naufragi del franquisme; foren melodies i crits de coratge per practicar els

amors lliures, per lluitar contra les opressions dels botxins i els genocides. I quan arribà el procés democràtic els teus poemes cançons continuaren sent empremtes de la memòria i sobretot unes harmonies deixondidores contra les rutines de la percepció. La matèria obscura –cal recordar que el punt més fosc és el centre de la flama?– de la teva llet verbal es fa de nombrosos elements inefables, amb una combinació subtil d'ingredients –tradicció i subjectivitat, recerca i estudi–, que produeix els teus sabors inimitables; i tot això, confitat dins aquest gresol d'una mediterraneïtat que en tu no té res de tòpica ni de cartell turístic.

Sentir Algèria, és per a tots els humans un dolor de mort, emperò per a nosaltres, que habitam al mateix redol geogràfic i local en el sentit humanitzador més esmolat, té un plus. Tu, en la lletra de les teves cançons, no has oblidat ningú (Grècia, Turquia, Marroc, Itàlia, França, etc.), però ara, en la lletra de l'àgora, del mercat, de la plaça pública, ets una dona valenta: la teva veu va a les xarxes més sensibles de l'organisme i les amara i les fa vibrar i les eixampla, i les encén com si fossis un far en la paorosa nit de naufragis (quin naufragi pot ser més terrible que el de la mort?).

En aquesta fi de segle, era de megàpolis i de la societat globalitzada, de la teva paraula vida, Mimar, reclam meu, és més necessària que mai per orientar-nos: perquè amb la teva singularitat salvaguardes i crees uns paisatges únics i sense motlles que ens poden ensenyar molt per aprendre a ser allò que som. Que em pas a passes de gegant?, i si penses això quan em llegeixis, has de saber que vas errada. I les teves plaguetes de visions em donen la raó. Em contares que quan anaves de viatge o quan eres a ca teva, sempre duies uns quaderns on, amb tècniques d'aquarel·la o pastel, prenies apunts dels llocs, de les clarors, de les botàniques o zoologies del temps. Quantes delícies s'estotgen en les pintures!, aquesta va ser l'exclamació que vaig fer aquell dia a can Toni Catany quan les vaig veure totes plegades i les vaig tocar de prop. L'aperitiu de la Mixa és tota una declaració de principis, la porta al bosc de Castro de Troña, una entrada als canyissos verds, la palmera sola de Tunísia, un vers d'amor al sud, el parc de Collserola des de la Budellera, una memòria de Cézanne, els

fassers carregats de rams de dàtils madurs de Tozem, la celebració d'un oasi, aquelles in-nominades flors de la cambra de l'hotel, un franciscanisme riberencs, l'habitació de l'hotel Stendhal, un conte, la cala Tortuga de Menorca, un antidepressiu fort, els lliris de mar a l'arena (que tu anomenaves boquetes de les dunes), una fantasia gobelina, Pompeia i el Vesuvi, dos bobons, Santa Sofia de Constantinoble, una aparició. Però em quedà gravada amb força aquella platja grega d'Aerotiri, on el fill d'Ulises, Telèmac, desembarcà, i també la Dragonera petita des de la Trapa, un arc de Sant Martí dins el mar i unes carnals imatges de Castro de Troña amb un bosc ferèstec en un antic poblat celta.

Ja ho veus, Mimar, com els dibuixos m'han carregat de raons i desraons poètiques? Les teves imatges tenen també, com la teva lletra, la lleugeresa que Italo Calvino posava com un dels valors essencials: lleugeresa de la pintura ingràvida del nostre Antoni Gelabert o de les aigüades del nostre Miquel Barceló en els seus quaderns plàstics; lleugeresa de les paraules alades del nostre Homer o del nostre Bartomeu Rosselló-Pòrcel en les teves cal·ligrafies lletrals.

Aimada, i ben coral, Maria del Mar, el meu cervell no s'atura a fer teringues d'amoretetes amb aquest feix rellegible i remirable de textos i visions teves... I és que amb aquest Atlas Personal que ens dones és com si et tinguéssim a prop d'una altra i alta manera: amb els alfabetos ordenats dels teus versos i amb les empremtes emocionants de les teves mirades.

Quants jardins, finestres, portes i geografies de les teves sensibilitats ens obres! Gràcies a betzef!

Rep una potent aferrada pel coll del teu amic i fan.

BIEL MESQUIDA

Telloc, divendres, 13 de març del 1998